

Biblioteca estense universitaria

Largo S. Agostino 337

I-41121 Modena MO

Tel ++39 + 59 222248

Fax ++39 +59 230195

b-este@beniculturali.it

<http://bibliotecaestense.beniculturali.it>

S

alfa.u.2.28

Sacrarum praecationum piarumque exercitationum
libellum, ad usum Reneae de Valois coniugis Herculi
2., ducis Ferrariae [Les petites prières de Renée de
France]

Ms., 16. sec.

Scansioni dal facsimile Il bulino 1998

BIBLIOTECA ESTENSE
UNIVERSITARIA

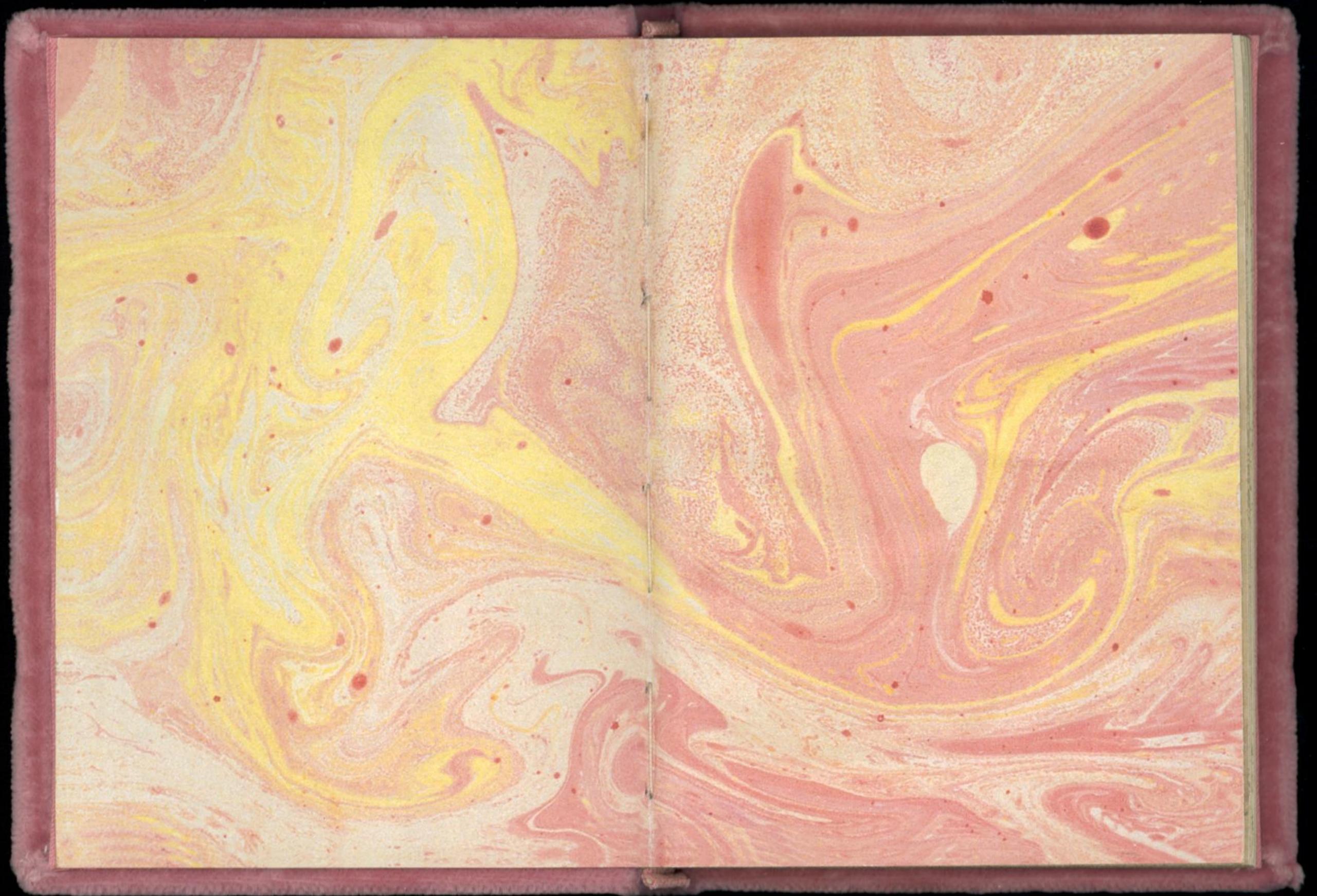
RIPR.
ESTENSI

.....
12

.....
1
.....

DIREZIONE

|| = MODENA =

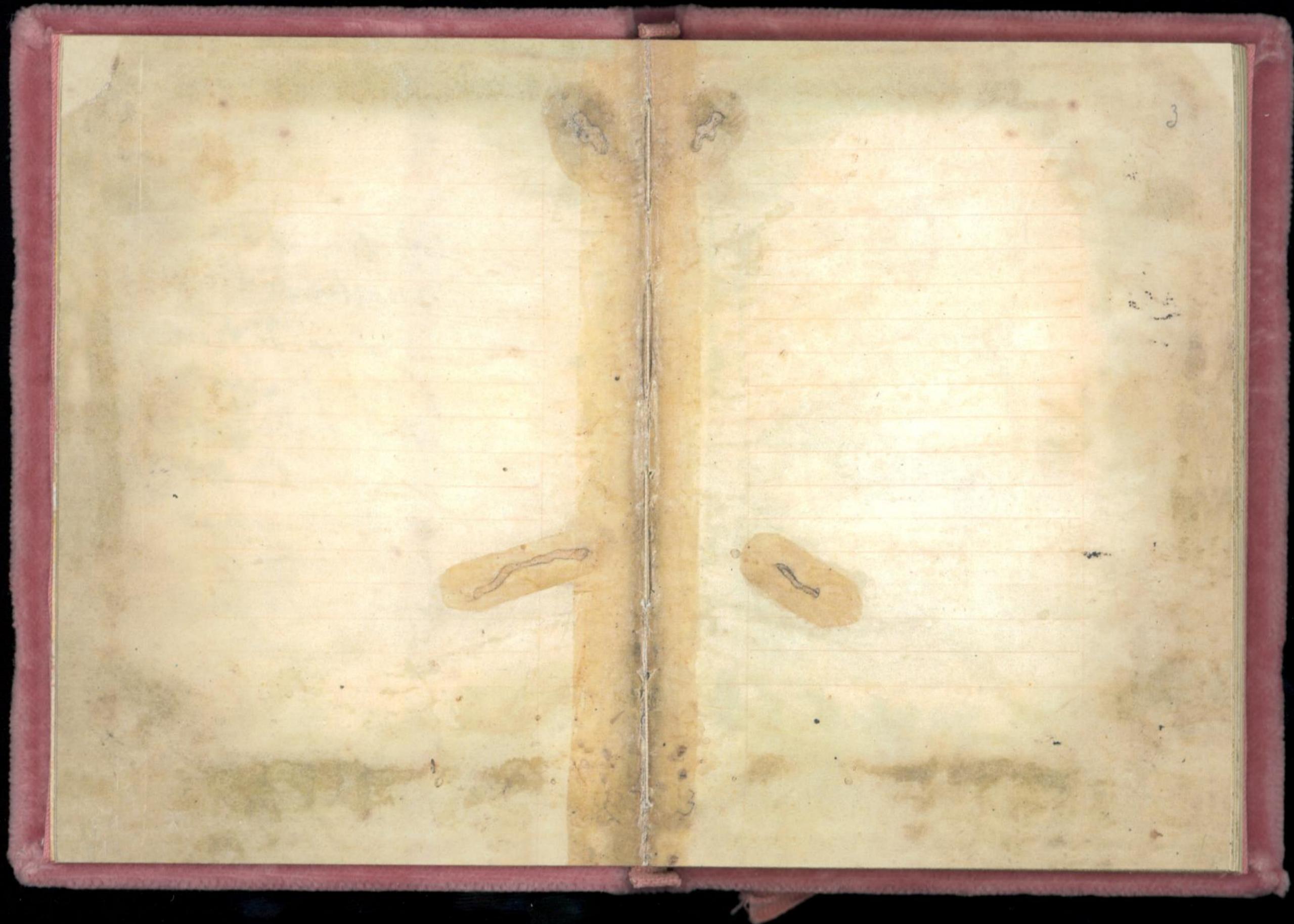

Ripr.
Esterni
12
1

Dn.
A.
5.
47

1
Renée de Valois
moglie di Ercole R.
4° Duca di Ferrara
figlia di Luigi XII.
Re di Francia detto
il giusto, ed di Anna
di Bretagna, e
Sorella della moglie
di Francesco 1mo.
Re di Francia

B.E.

3

4

2

1

La salutation de l'ange à la
vierge Marie.

Ave Maria gratia ple-
na dominus tecum.
benedicta tu in mulieribus: et
benedictus fructus ventris tui
Iesus. Sancta Maria mater
dei ora pro nobis peccatorib⁹
Amen.

Le Symbole des apostres.

Credo in deum patre
omnipotentem : crea
torem celi et terre.

Et in Iesum christum filium
eius vnicum dominum nostru

Qui conceptus est de spiritu
sancto, natus ex maria virgine

Passus sub pontio pilato, cru
cifixus mortuus & sepultus

Descendit ad inferna, tertia
die resurrexit a mortuis

Ascendit ad celos, sedet a dex
tram dei patris omnipotentis

Ande venturus iudicare viuos
et mortuos

Credo in spiritum sanctu

Sanctam ecclesiam catholi-
cam

Sanctorum communione
remissionem peccatorum

Carnis resurrectionem

Vitam eternam. Amen

Benedicite. Dominus
Nos et ea que sumus

sumpturi, benedicat dexte-
ra christi. **I**n nomine
patris, & filii, & spiritus
sancti. Amen.

Miserere nostri om-
nipotens deus, et di-

mittat nobis omnia peccata nostra: & perducatur nos Iesus christus filius dei ad vitam eternam. Amen.

Confiteor deo omnipotenti. et beate marie

virgini et omnibus sanctis eius
Et vobis pater, quia ego miser peccator peccaui contra legem dei mei, corde, ore, et opere, et in cunctis aliis vitiis meis malis. Mea culpa, mea culpa mea grauissima culpa. Ideo deprecor te beatissima virgo maria: et vos omnes sancti et sancte dei vt oretis pro me peccatore apud dominum deum nostrum omnipotentem vt ipse misereatur mei peccatoris.

Amen

Doce me domine viam
in qua ambulem, ego
enim sum paruula ignorans
progressum meum. Da mihi

deus meus cor docile, Et rectū
consilium dirige super me, vt
discernere possim malum a bo
no, et in omnibus legem tuā
custodire: declinare a malo, et
facere bonum: vt ad te summū
bonum tandem peruenire va
leam

Domine deus omni
potens qui cuncta
de nihilo potenter creasti
et in esse conseruas: sapient'
gubernas: et benigne dispen
sas: Da mihi gratiam vt to
to corde: et tota anima me
a: et totis viribus meis: super
omnia te diligam, misericors

domine da mihi gratiam di-
ligendi proximum, et omni-
a que tu diligis: et odiendi q̄
tu odis: Et prebe mihi deus
vere et eterne, patientiam, hu-
militatem, et alias virtutes,
quibus anima mea sit tibi r̄
placens: Et concede mihi ḡ-
tiam & fortitudinem faciē-
di & conseruandi omnia r̄
mandata et opera tibi placen-
tia, vt ad celeste regnum me-
rear peruenire

Cruce aue spes vnica
Hoc passionis tempore
Auge piis iustitiam
Reis q3 dona veniam

Esus autem transiens per
medium illorum ibat.

Subueniat mihi do-
mine misericordia tu-
a, vt ab imminentibus peccato-
rum meorum periculis te me-
rear protegente eripi te libera-
te saluari. Per christum do-
minum nostrum

Actiones nostras quesu-
mus domine aspiran-
do preueni, & adiuuando p-
sequere, vt cuncta nostra ora-
tio & operatio a te semper in-
cipiat: et per te cepta finiatur
Per christum dominum no-
strum. Amen

Oraison a son bon ange

Salue sancte custos que
ad mei custodiam di-
uina pietas destinauit, cui sit
honor et gloria i secula seculoru

Amen.

BE nedic anima mea
domino et omnia
que intra me sunt nomini sa
cto eius.

Gloria patri et filio et spiri
tui sancto.

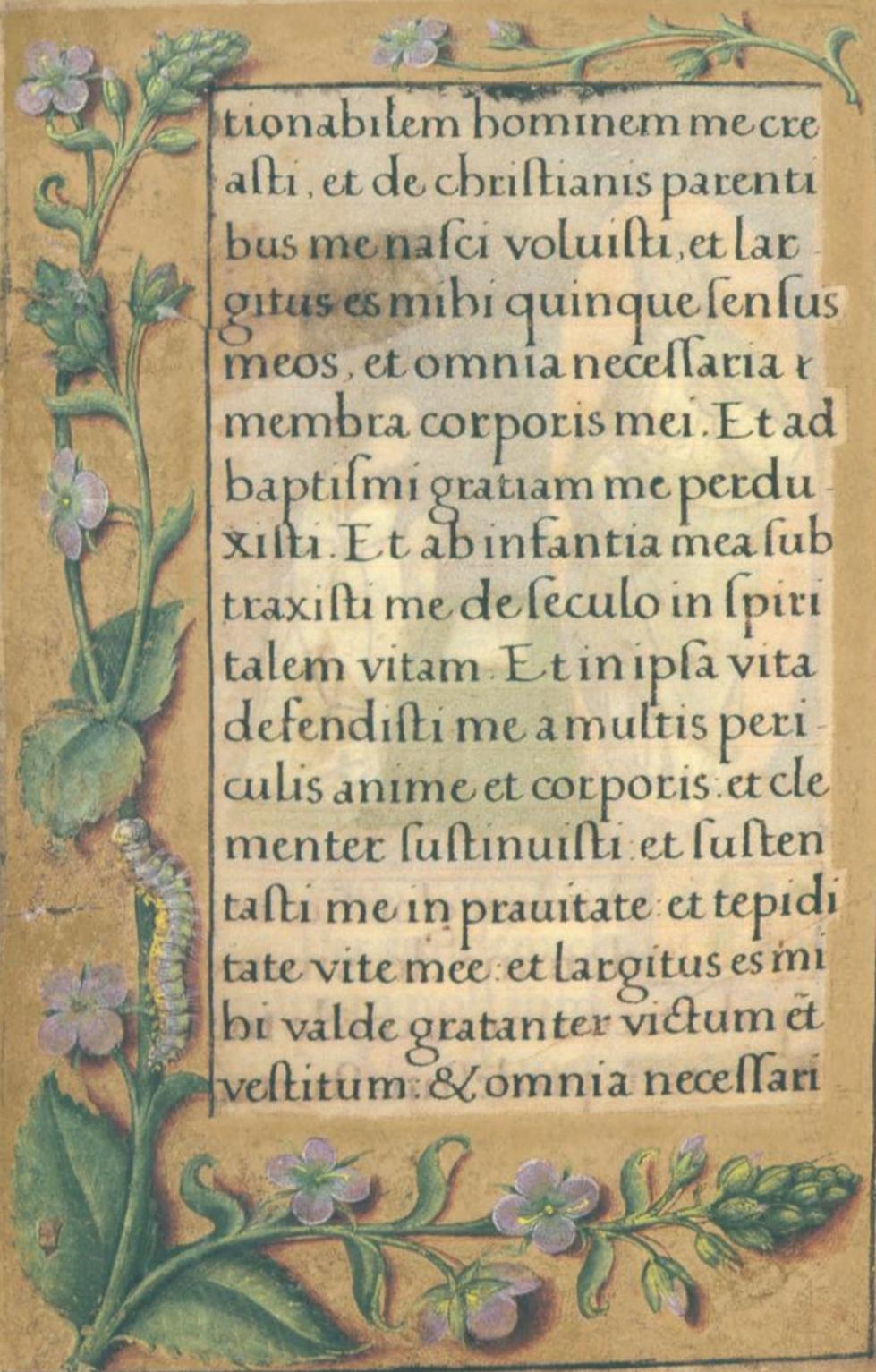
Sicut erat in principio et
nunc et semper, et in secula
seculorum. Amen.

Saluanos domine vi
gilantes, custodinos
dormientes, vt vigilemus cu
christo, & requiescamus in pa
ce. Per eundem christum do
minum nostrum.

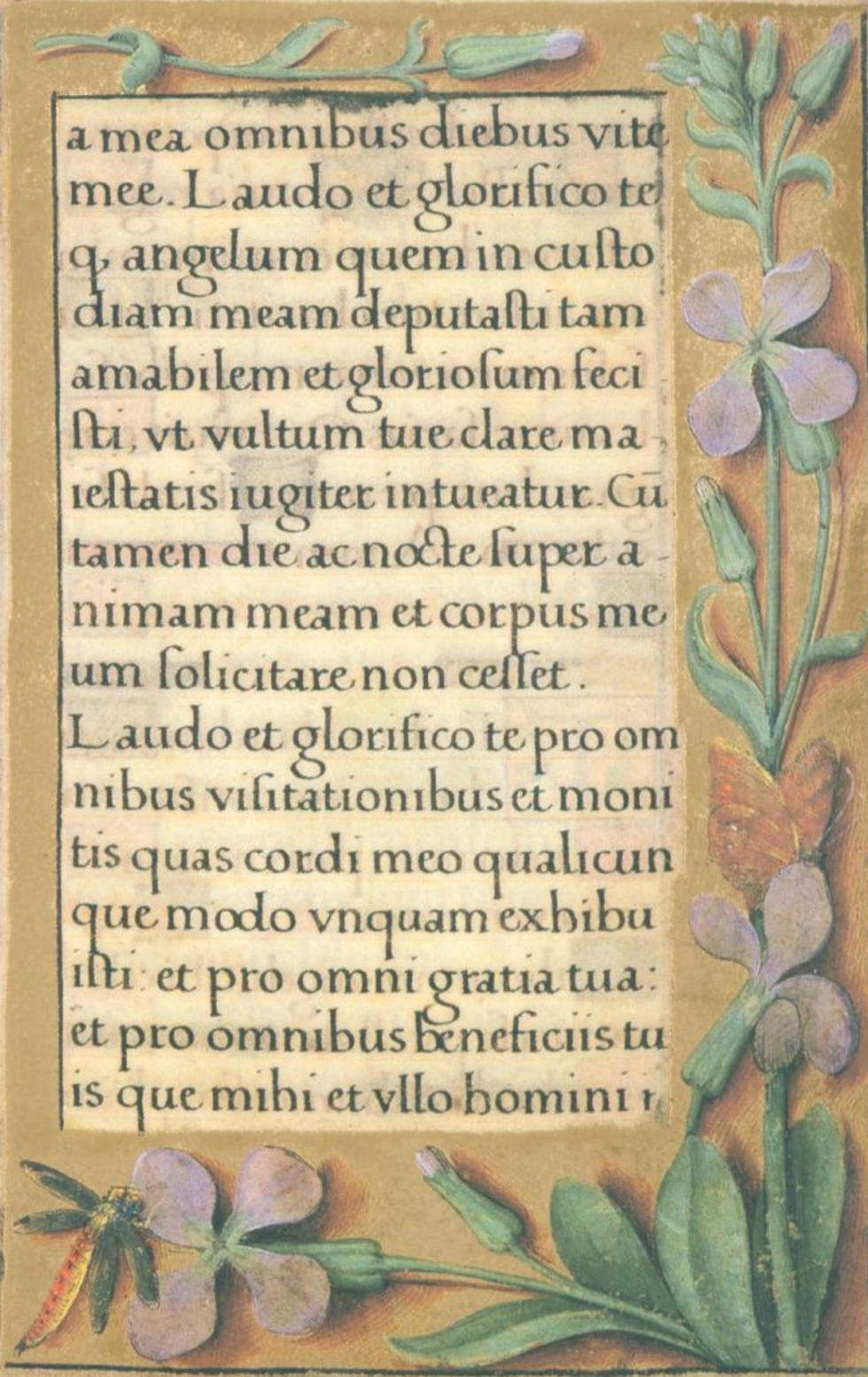
Amen.

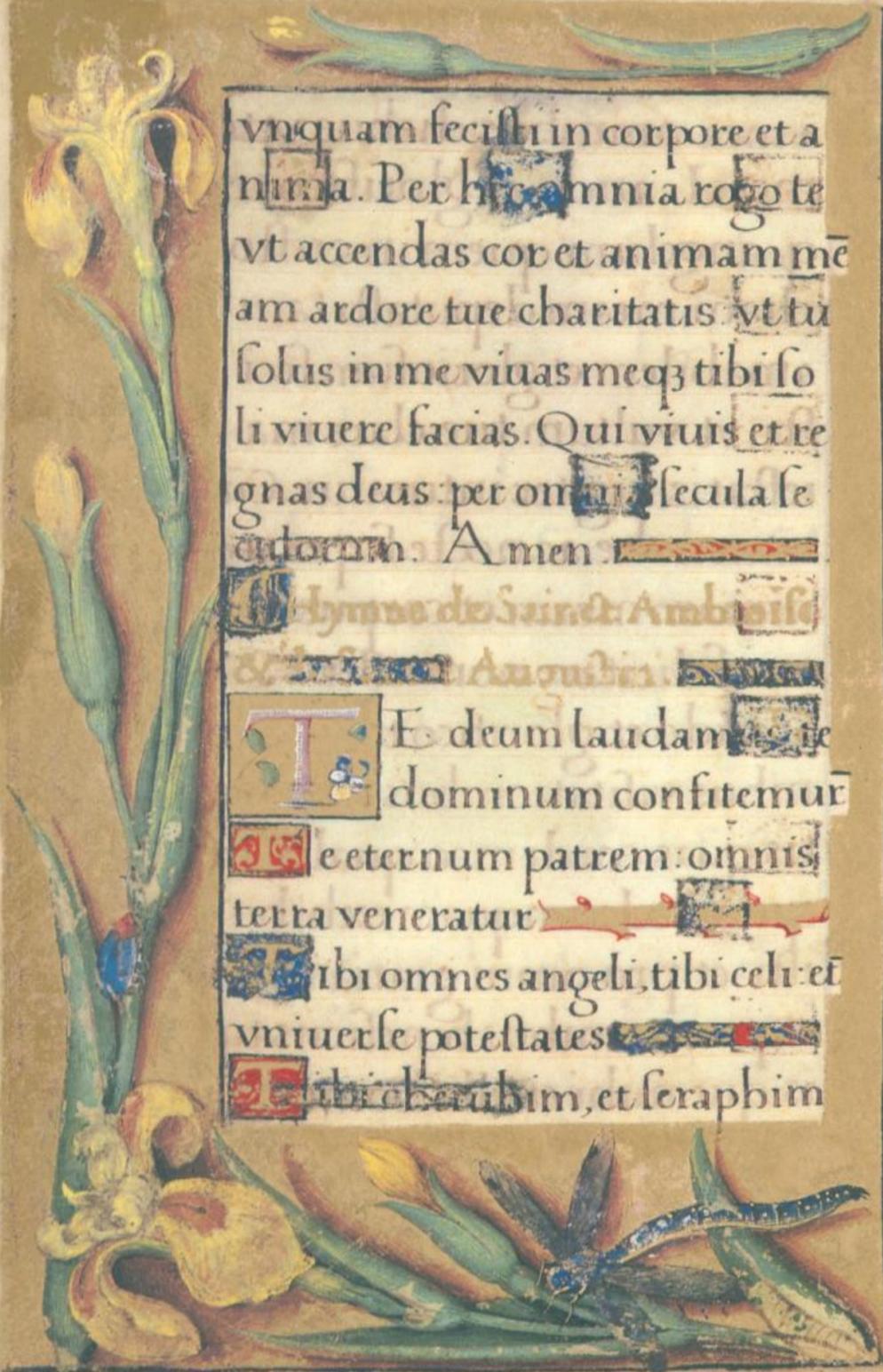
LAudo et glorifico te
domine deus meus
q. ab eterno me in corde tue
trinitatis predestinasti, et tra

tionabilem hominem me cre
asti, et de christianis parenti
bus me nasci voluisti, et lar
gitus es mihi quinque sensus
meos, et omnia necessaria et
membra corporis mei. Et ad
baptismi gratiam me perdu
xisti. Et ab infantia mea sub
traxisti me de seculo in spiri
talem vitam. Et in ipsa vita
defendisti me a multis peri
culis anime et corporis: et cle
menter sustinuisti et susten
tasti me in prauitate et tepidi
tate vite mee: et largitus es mi
hi valde gratanter victum et
vestitum: & omnia necessari

a mea omnibus diebus vite
mee. Laudo et glorifico te
que angelum quem in custo
diam meam deputasti tam
amabilem et gloriosum feci
sti, ut vultum tue clare ma
iestatis iugiter intueatur. Cū
tamen die ac nocte super a
nimam meam et corpus me
um sollicitare non cesset.
Laudo et glorifico te pro om
nibus visitationibus et moni
tis quas cordi meo qualicun
que modo vnquam exhibu
isti: et pro omni gratia tua:
et pro omnibus beneficiis tu
is que mihi et villo homini r

vnquam fecisti in corpore et a
nima. Per haec omnia rogo te
vt accendas cor et animam me
am ardore tue charitatis vt tu
solus in me viuas meq3 tibi so
li viuere facias. Qui viuus et re
gnas deus per omnia secula se
culorum. Amen.

Hymnus de Sancto Ambrosio

de Sancto Augustino

Te deum laudamus te
dominum confitemur

Te eternum patrem: omnis
terra veneratur

Tibi omnes angeli, tibi celi: et
vniuersae potestates

Tibi cherubim, et seraphim

incessabili voce proclamant

Sanctus **S**anctus **S**a

ctus dominus deus sabaoth

Pleni sunt celi et terra: ma

iestatis glorie tue

Te gloriosus apostolorum

chorus **T**e prophetarum

laudabilis numerus

Te martyrum candidatus

laudat exercitus

Te per orbem terrarum, sa

cta confitetur ecclesia

Patrem immense maiesta

tis **V**enerandum tuum veru

et vnicum filium

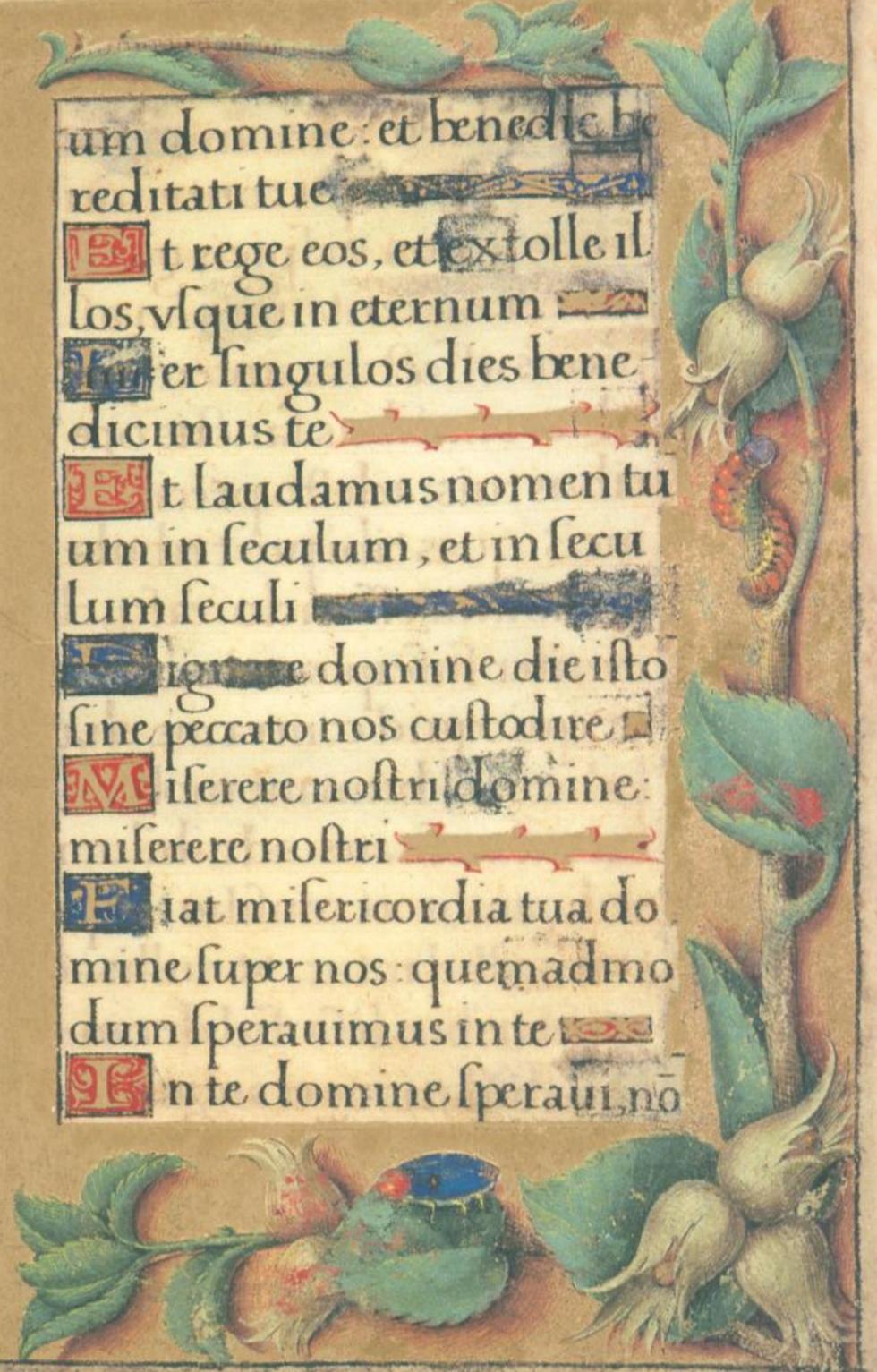
Sanctum quoque paracli

tum spiritum

Tu rex glorie christe
Tu pater sempiternus es
filius **T**u ad liberandum
concepiturus hominem: non
horruisti virginis uterum
Tu deuicto mortis acule
o: aperuisti credentibus re
gna celorum
Tu ad dexteram dei sedes
in gloria patris
Tu dux crederis esse ven
turus **T**e ergo quesumus
famulis tuis subueni: quos
precioso sanguine redemi
sti **T**erna fac cum sanc
tis tuis in gloria numerari
Saluum fac populum tu

um domine: et benedicte be
reditati tue
Tu rege eos, et extolle il
los, usque in eternum
Tu er singulos dies bene
dicimus te
Tu laudamus nomen tu
um in seculum, et in secu
lum seculi
Tu igitur domine die isto
sine peccato nos custodire
Miserere nostri domine:
miserere nostri
Fiat misericordia tua do
mine super nos: quemadmo
dum sperauimus in te
In te domine speraui, non

confundat in eternum

DEus qui contritorū
non despicias gemitum
et merentium non aspernis
affectum: intercedē
tibus omnibus sanctis ope
ribus tuis: adesto precibus
meis: quas tibi pro tribula
tione mea effundo: easq; cle
menter suscipiens: tribuas,
vt quicquid contra me dia
bolice, vel humane molun
tur aduersitates: ad nihilum
redigantur: et consilio tue pi
etatis allidantur: vt nullis ad
uersitatibus lesa: sed de om
ni tribulatione et angustia r

cepta, leta in ecclesia tua sancta
tibi gratias referam. Per chris
tum dominum nostrum

Amen.

In principio erat
verbum et verbum
fuit cum deo

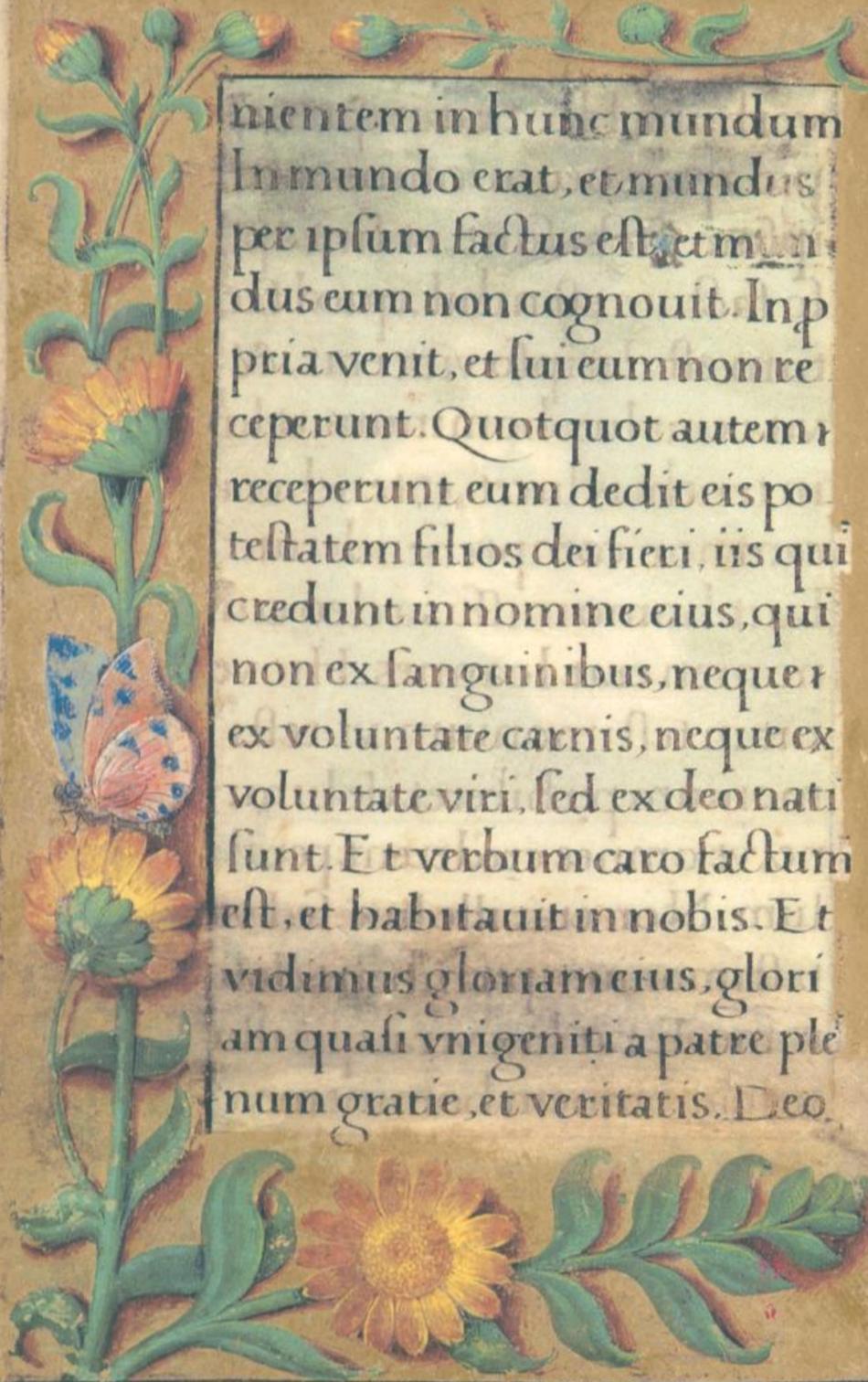

Initium sancti euangelii secun-
dum Ioannem. Gloriatibi dñe.

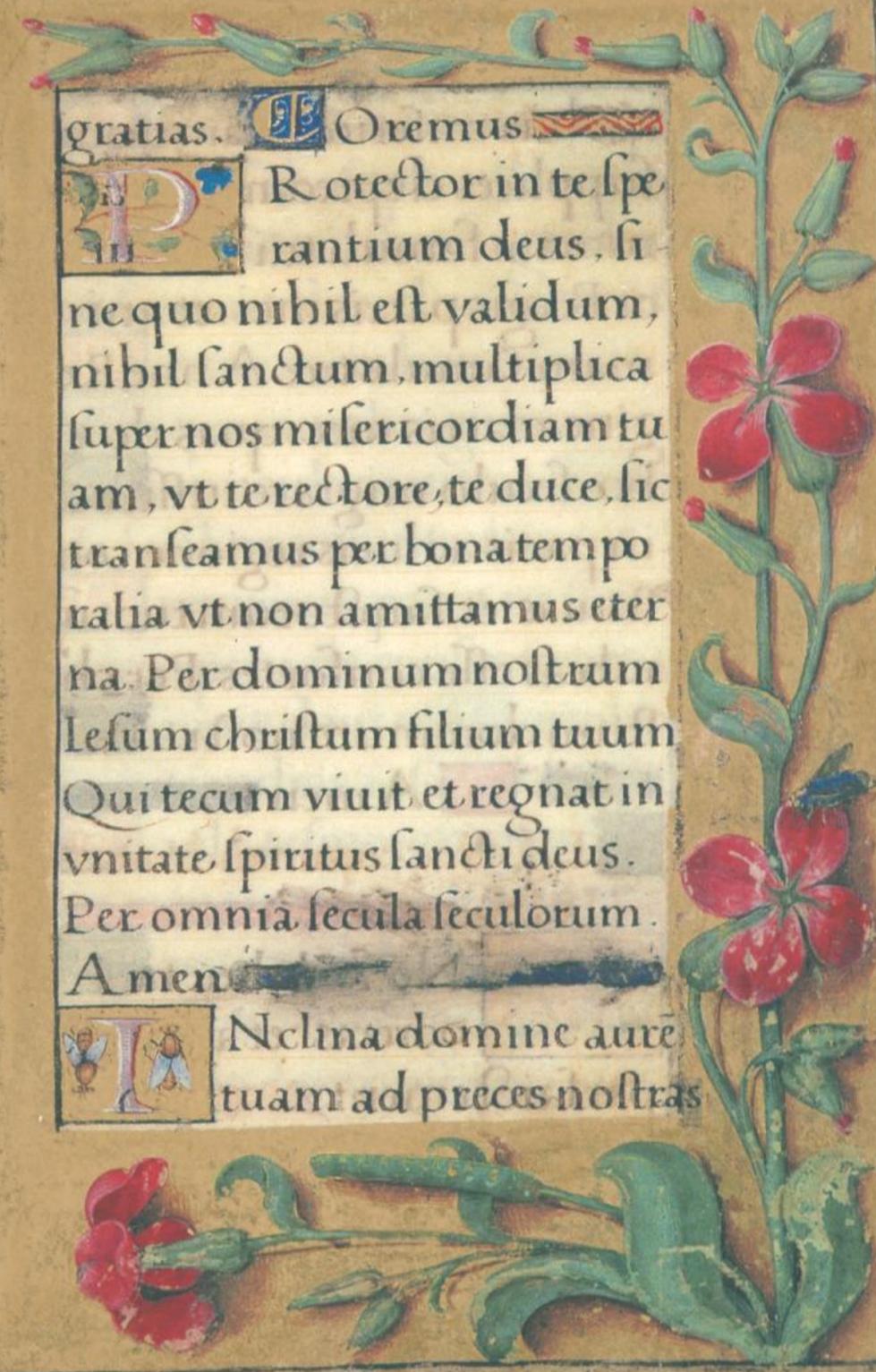
In principio erat
verbum, et verbū
erat apud deum, et deus erat

verbum. Hoc erat in princi-
pio apud deum. omnia per
ipsum facta sunt, et sine ip-
so factum est nihil, quod fac-
tum est. In ipso vita erat, &
vita erat lux hominum, et lux
in tenebris lucet, et tenebre
eam non comprehenderunt.
Fuit homo missus a deo cui
nomen erat Ioannes. Hic ve-
nit in testimonium, vt testi-
monium perhiberet de lumi-
ne, vt omnes crederent per il-
lum. Non erat ille lux, sed vt
testimonium perhiberet de lu-
mine. Erat lux vera, que illu-
minat omnem hominem ve-

nientem in hunc mundum
In mundo erat, et mundus
per ipsum factus est, et mun-
dus eum non cognouit. In p-
pria venit, et sui eum non re-
ceperunt. Quotquot autem
receperunt eum dedit eis po-
testatem filios dei fieri, iis qui
credunt in nomine eius, qui
non ex sanguinibus, neque
ex voluntate carnis, neque ex
voluntate viri, sed ex deo nati
sunt. Et verbum caro factum
est, et habitauit in nobis. Et
vidimus gloriam eius, glori-
am quasi unigeniti a patre ple-
num gratie, et veritatis. Deo.

gratias. **O**remus

Rotector in te spe-
rantium deus, si-
ne quo nihil est validum,
nihil sanctum, multiplica
super nos misericordiam tu-
am, vt te rectore, te duce, sic
transeamus per bona tempo-
ralia vt non amittamus eter-
na. Per dominum nostrum
Iesum christum filium tuum
Qui tecum viuit et regnat in
vnitate spiritus sancti deus.
Per omnia secula seculorum.
Amen

Inclina domine aure
tuam ad preces nostras

19

quibus misericordiam tuam
supplices deprecamur, vt a
nimam famuli tui Ludouic
ci Regis patris mei et ani
mam famule tue Anne Re
gine matris mee: quas de
hoc seculo migrare iussisti
in pacis ac lucis regione con
stituas: et sanctorum tuorum
iubeas esse confortes. Per ch
stum dominum nostrum

Amen

¶ Les dix commandement

Vng seul dieu te
doreras: et aymeras
parfaictement

Dieu en vain ne iureras:
ne aultre chose pareillement

Les dimanches tu garderas
en seruant dieu deuotement

Pere et mere honnoreras:
affin que viues longuement

Homicide point ne seras:
de faict ne volontairement

Luxurieux point ne seras
de corps ne de consentement

Lauoir d'autruy tu n'embras
ne retiendras a escient

Faulx tesmoignage ne diras
ne mentiras aucunement

Loeuvre de la chair ne desi
reras: quen mariage seullement

Biens d'autruy ne couuoie

teras : pour les auoir inuistemet

Et cinq commandem

Et en la sainte eglise

Es dimenches mes
se orras

Et les festes de commandemet

Tous tes pechez confesseras

A tout le moins vne foys lan

Et ton createur receuras

Au moins a pasques humble
ment **E**s festes sanctifieras

Qui te sont de commandemet

Qvatre temps vigilles ieune
ras : Et le quaresme entieremet

Credent francoys du saint

les douze articles de la

Soyz trouble peche

Et croy en vng seul
dieu le pere

Qui est sans rien equetre

Qui a fait sans nulle matiere
Les angelz, le ciel, et la terre

Sainct et indiu le second

Et croy en Iesus son seul filz

Nostre vray seigneur naturel

Qui pour nous garder de peulz

A voulu estre homme mortel

Sainct Iacques le marcur

Par la vertu du saint esprit

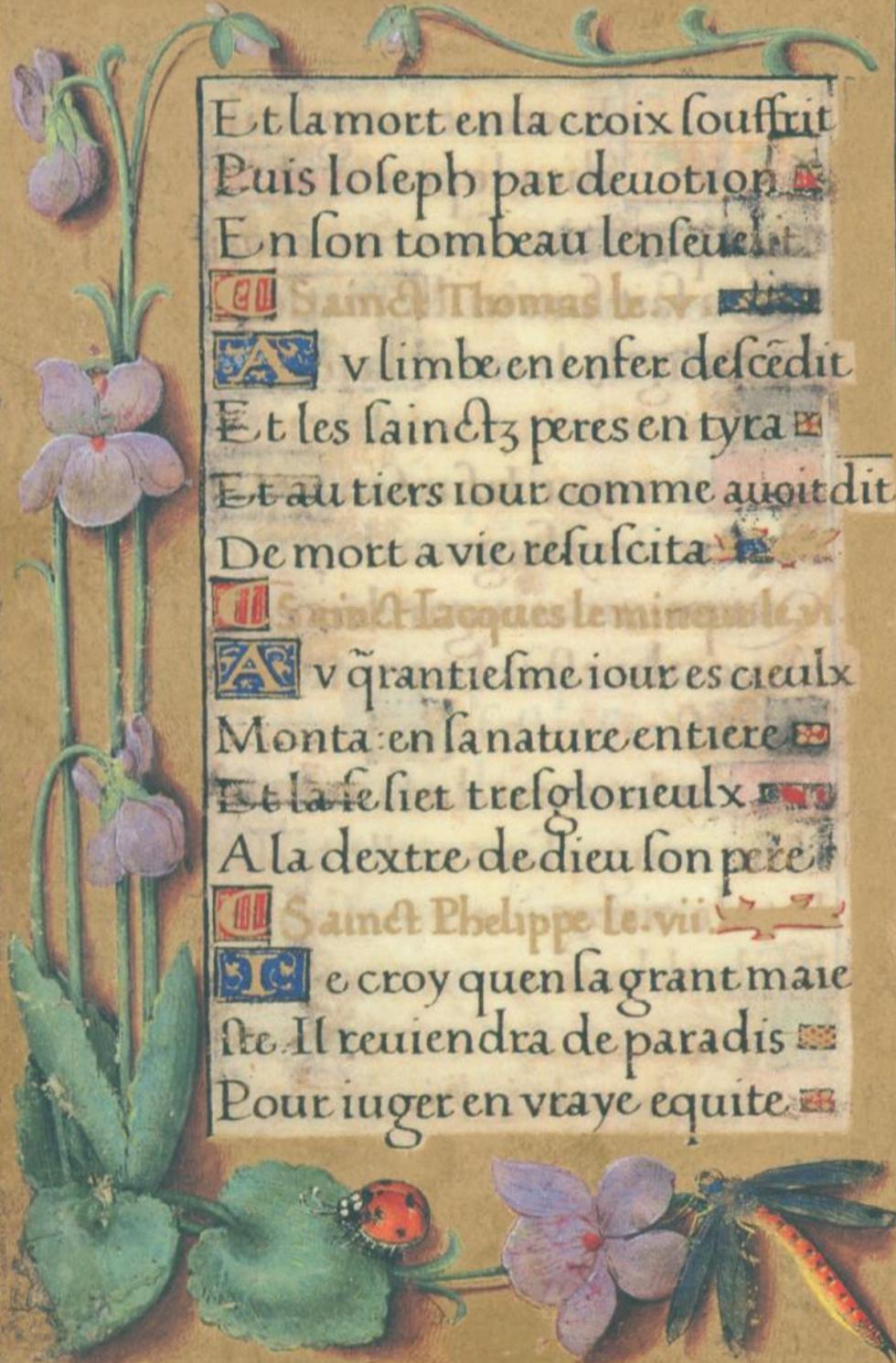
Il fut conceu sans nulle tache

Et de vierge mere nasquit

En bethleem en vne crache

Sainct Iehan le au

Soubz pilate la passion

Et la mort en la croix souffrit
Puis Ioseph par deuotion
En son tombeau l'enferme
Saint Thomas le .v.
Av limbe en enfer descēdit
Et les saintz peres en tyra
Et au tiers iour comme auoit dit
De mort a vie resuscita
Saint Jacques le mineur le .vi.
Av q̄rantiesme iour es cieulx
Monta en sa nature entiere
Et la se siet tres glorieulx
A la dextre de dieu son pere
Saint Phelippe le .vii.
Ecroy quen sa grant maie
ste Il reuiendra de paradis
Pour iuger en vraye equite

En la fin les mors et les vifs
Saint Barthelēmi le .viij.
Ecroy que le saint esperit
Et ayray dieu en vne essence
Auecques le pere et le filz
Et a vne mesme puissance
Saint Mathieu le .ix.
Ecroy leglise catholique
Vnie et sanctifiee
En la doctrine apostolique
Tres fermement edifiee
Saint Symon le .x.
Ecroy que tous bons chre
stiens. Ont vraye cōmunication
De tous biens es saintz sacremēs
Et des pechez remission
Saint Iude le .xi.

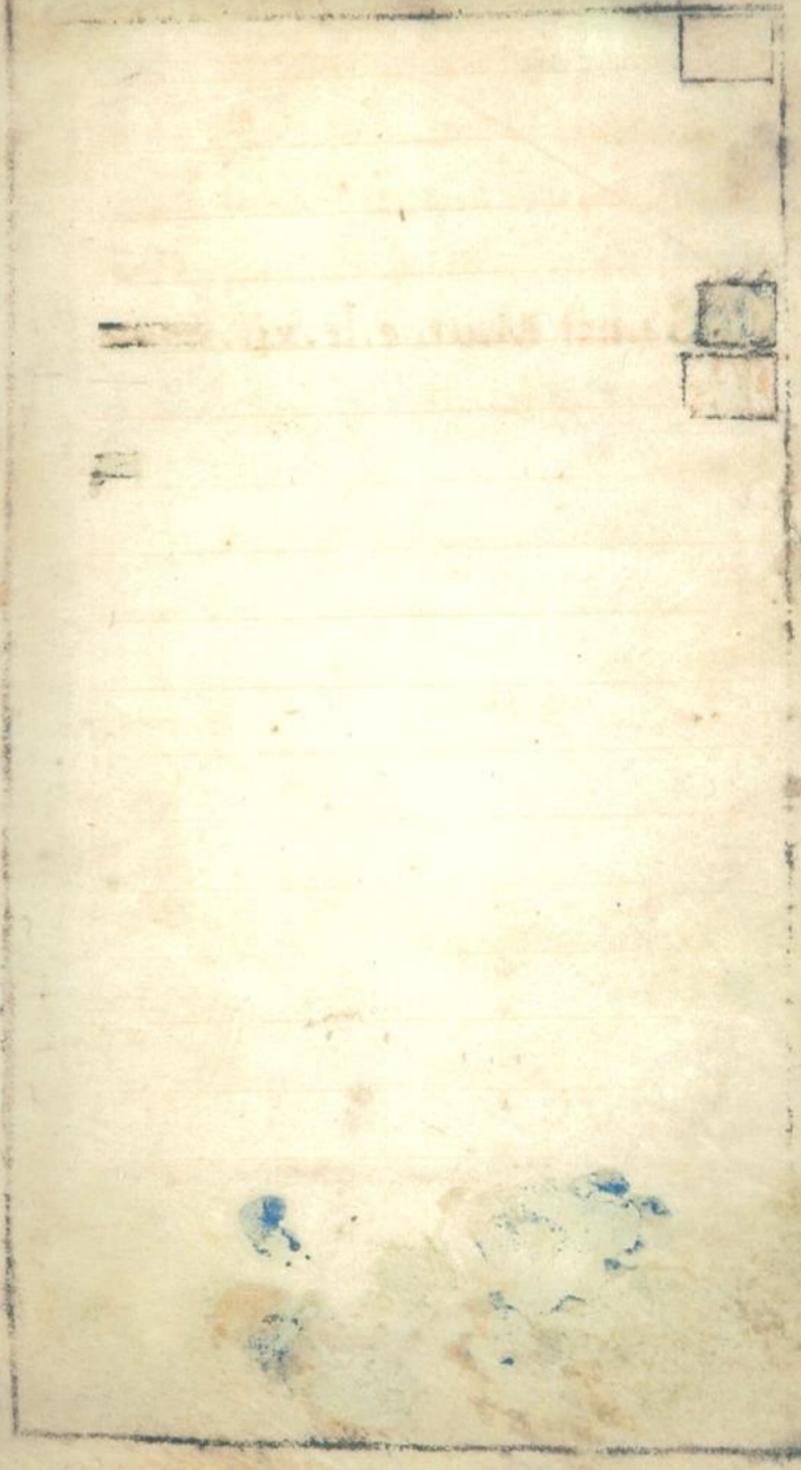

Tous hommes generalement
Et toutes les femmes mourront
Puis au grant iour du iugemet
Ensemble resusciteront

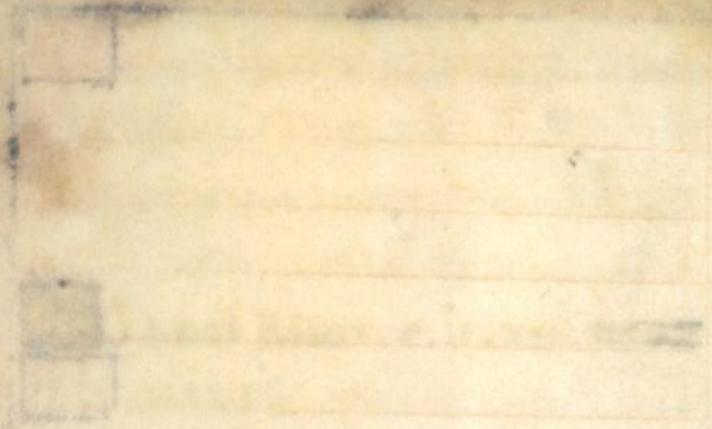
U Saint Mathieu le dit

Je croy que tous les bons viurot
En gloire pardurablement
Et les mauuais pecheurs iront
Ou feu de enfer a dannement.

*Et en la doctrine apostolique
Ies fermement edifies
Ies deus
Je croy que tous bons chris
Iens ont vraye communication
De tous biens es saints sacre
Et des pechez remission*

97

2. P.H.
 2. W. B.
 28

L. 614
α. M. 2, 28

COLOPHON

Questa edizione in facsimile nel formato originale del manoscritto membranaceo Lat. 614=α.U.2.28 *Les petites prières de Renée de France (Libro d'ore di Renata di Francia)* della Biblioteca Estense Universitaria di Modena risalente al 1516 ca., autorizzata dal Ministero dei Beni Culturali, è una realizzazione delle edizioni d'arte Il Bulino.

La tiratura esclusiva mondiale è di 999 esemplari numerati e certificati dal Direttore della Biblioteca; i primi 19 esemplari, numerati da I a XIX, sono riservati alla Biblioteca e all'Editore; gli esemplari in commercio sono numerati da 1 a 980. Il facsimile, rilegato in velluto rosa antico con ricami in argento, il commentario di Ernesto Milano e il certificato di garanzia sono custoditi in una teca lignea rivestita in pelle.

Hanno contribuito a questa realizzazione:

Gianni Roncaglia (diapositive); Effedue Litoincisa (digitalizzazioni e pellicole); Roberto Bini (cromia e selezioni speciali), Arbe industrie grafiche (stampa); Ricamificio O.B. (ricami); Legatoria Bergamasca (rilegatura e custodia).

esemplare numero

67

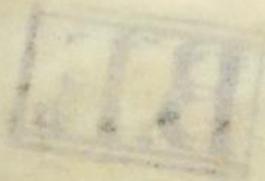
© 1998

Il Bulino edizioni d'arte
Modena (Italia)

ISBN 88-86251-28-9

23

BE

W. 19 fo

BEU
311P1P
17.0P.1P8

L. 614
α. 4. 2. 28

